

■ Са Површинског копа „Тамнава-Западно поље“

Креће пролећно
КОПОВСКО ПОСПРЕМАЊЕ

ОТВОРЕНА
ПРИЈАВА ЗА:

ФОТО КОНКУРС

ЕПС КРОЗ МОЈ ОБЈЕКТИВ

НАЈБОЉА КОРПОРАТИВНА ФОТОГРАФИЈА

Фотографије треба да приказују сегменте из живота и рада запослених у Огранку „Колубара”. Конкурс је отворен **до 1. децембра 2026.** године. Аутор на конкурс може да пошаље **највише 10 фотографија**. На конкурс се примају фотографије у дигиталном запису, у јрг формату, димензија минимално **2000 px** по дужој страни, 300 dpi. Аутори најбољих фотографија биће награђени.

Пошаљите радове на мејл адресе - pr.kolubara@eps.rs и aleksandar.rasin@eps.rs

Садржај

04

из епс групе

Обележено 56 година рада
првог блока у ТЕНТ А
Година екологије и великих пројеката

06

актуелно

Са Површинског копа
„Тамнава-Западно поље“
Креће Пролећно коповско поспремање

10

Боља обрада метала у „Металу“
**Пескирање на новој,
модерној линији**

14

репортажа

Жене из Водовода „Медошевац“
„Чуварке воде“
у сенци багера

16

актуелно

Интегрисани систем менаџмента
**Актуелни пројекти
кроз призму стандарда**

17

Одлазак у пензију др Данка Даничића,
инжењера и песника
Све ширине и пуноће рада и духа

19

локални мозаик

Шаховски клуб „Колубара“
**Млади шахисти
бележе успехе**

21

временлов

Лист „Колубара“ по други пут
стигао до стотог броја
Мали празник, дуга традиција

04

Душан Живковић, генерални директор ЕПС-а,
на Копаноник бизнис форуму

ЕПС на путу великих инвестиција

08

Поново ради Пети БТО
**Нови живот
старог система**

12

Са радницама „Прераде“
**Напорни рад
уек уз осмех**

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ АД, Балканска 13, Београд
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР: Душан Живковић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Тања Крстонијевић,
ШЕФ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ РБ КОЛУБАРА И ТЕНТ: Наталија Живковић, ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Ана Павловић,
ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, УРЕДНИК ФОТОГРАФИЈЕ: Милан Цвијетић,
АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац, ТЕЛЕФОНИ: 011 735 5086, 735 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs,
НАСЛОВНА СТРАНА: Милан Цвијетић, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: Три „О“ д.о.о. Аранђеловац, ТИРАЖ: 3.500
Први број листа РБ „Колубара“, под називом „КОЛУБАРА“, изашао је из штампе 24. септембра 1960. године. Од 15. новембра 2017. носи назив „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Година екологије и великих пројеката

Након свих улагања у реконструкције и модернизације поузданост блокова у ТЕНТ-у биће на значајно вишем нивоу

Више од пола века, највећа термоелектрана у Србији, ТЕ „Никола Тесла А“, са шест блокова највећи је појединачни произвођач електричне енергије у српском електроенергетском систему. Први блок у Обреновцу пуштен је у рад 7. марта 1970. године и означио је почетак интензивног развоја српске електропривреде. Од тада до данас у оквиру ТЕНТ је, захваљујући преданом раду и ангажовању запослених, произведено готово 808 милијарди киловат-сати.

– Почетак рада првог блока у овој термоелектрани тада је

био успех и велики технолошки искорак, који је омогућио да Србија започне нове амбициозне планове развоја. Прошлу годину у ТЕНТ-у обележили су важни еколошки пројекти, капитални ремонт блока А6 и ремонт свих других постројења, али је остварена планирана годишња производња електричне енергије од 14,6 милијарди киловат-сати – рекао је Душан

Живковић, генерални директор „Електропривреде Србије“ на обележавању 56 година од почетка рада ТЕ „Никола Тесла А“.

Живковић је истакао да ће након завршених ремонтних радова бити продужен радни век агрегата за наредних двадесет година. Подсетио је да је у раду постројење за одсумпоравање димних гасова у ТЕНТ А, а изграђено је исто такво у ТЕНТ Б.

– Очекујем да ће након свих улагања у реконструкције и модернизације поузданост блокова у ТЕНТ-у бити на значајно вишем нивоу – поручио је први човек „Електропривреде Србије“.

Горан Лукић, директор за производњу енергије у оквиру ТЕНТ, подсетио је да термокапацитети у Обреновцу сваке године произведу око педесет одсто електричне енергије.

– Сви блокови у Обреновцу и дан-данас су расположиви, неки мање, неки више. То је захваљујући томе што су градитељи набавили најбољу могућу технологију, а генерације инжењера на најбољи могући начин су је експлоатисале и одржавале. Железнички транспорт у ТЕНТ-у један је од најфреквентнијих. Нашом пругом возови непрекидно, 24 сата, допремају угљ до термоелектране – поручио је Лукић.

Р. Е.

■ Душан Живковић, генерални директор ЕПС-а, на Копаоник бизнис форуму

Након свих улагања у реконструкције и модернизације поузданост блокова у ТЕНТ-у биће на значајно вишем нивоу

Добри пословни резултати и остварена добит у претходне три године показатељ су пута којим иде „Електропривреда Србије“. То је пут интензивних инвестиција, диверсификације производног портфолија и спремности за увођење нових технологија. План „Електропривреде Србије“ је да у наредне три године уложи приближно 1,2 милијарде евра у нове производне капацитете из обновљивих извора енергије, изјавио је Душан Живковић, генерални директор

ЕПС на путу великих инвестиција

„Електропривреде Србије“, 3. марта на Копаоник бизнис форуму.

– Добри финансијски резултати и смањење задужености компаније за трећину, створили су услове да нове инвестиције буду реалне и без великог оптерећења за компанију. Када говоримо о новим пројектима, то су пре свега реверзибилна хидроелектрана

„Бистрица“ и 1 GW солара, али ту је и гасна електрана у Нишу која не само да треба да допринесе јачању базне енергије у оквиру ЕПС-а већ ће допринети диверсификацији извора. То је у светлу глобалних неизвесности од великог значаја. Недавно смо и званично започели и пројекат ревитализације „Власинских хидроелектрана“, а поносан сам на то што смо после 43

године од почетка рада успешно потпуно обновили нашу једину реверзибилну ХЕ „Бајина Башта“. Она је важна карика енергетске стабилности система – рекао је Живковић на панелу „Енергија 4.0: Трансформација система за одрживу економију“.

Он је подсетио да „Електропривреда Србије“ захваљујући завршеним пројектима у Костолцу, новом блоку термоелектране, соларне електране и првог ветропарка, данас на мрежи има додатних 426 мегавата, од чега 350 базне енергије.

– Морамо да имамо више храбрости и одлучности, као што су наши преци имали, да изградимо капиталне производне капацитете. Нагласићу, земље које као базну енергију користе нуклеарну, заправо су технолошки и индустријски најразвијеније земље – закључио је Живковић.

Р. Е.

Драгуљ ЕПС-а поново на мрежи

Ревитализација реверзибилне хидроелектране „Бајина Башта“ је завршена, и други агрегат је прикључен на мрежу и доприноси енергетској сигурности Србије, изјавила је 14. марта Дубравка Ћедовић Хандановић, министарка рударства и енергетике, после обиласка електране.

– Поносна сам што смо први пут од 1982. године, када је пуштена у рад, обновили нашу једину реверзибилну хидроелектрану, која представља златну резерву наше електропривреде. Ревитализацијом смо продужили радни век агрегата и обезбедили њихову већу поузданост и ефикасност – рекла је министарка.

Ћедовић Хандановић је истакла да је у питању један од најважнијих пројеката „Електропривреде Србије“ вредан око 35 милиона евра, којим су урађени обимни радови на модернизацији агрегата,

електроопреме и система управљања, као и велики ремонт доводно-одводног тунела дугог око осам километара.

– Значај једине пумпно-акумулационе електране у Србији не огледа се само у производњи електричне енергије, већ пре свега у њеној улози у обезбеђивању стабилности и балансирању електроенергетског система.

Она је својеврсна „енергетска батерија“ Србије, јер омогућава покривање вршне потрошње и брзу реакцију у случају наглих поремећаја у производњи или наглог раста потрошње електричне енергије. У време развоја обновљивих извора енергије чија је производња променљива, значај РХЕ „Бајина Башта“ је непроцењив – изјавила је Ћедовић Хандановић.

Душан Живковић, генерални директор ЕПС-а, истакао је да су претходне 43 године рада РХЕ „Бајина Башта“ доказале оправданост градње.

– Ревитализација РХЕ „Бајина Башта“ је предуго одлагана и није више било места за чекање. У последње две године, урађени су обимни радови на модернизацији оба агрегата, електроопреме и система управљања, као и велики ремонт доводно-одводног тунела дугог око осам километара. Први ревитализовани агрегат је већ у пракси показао успешност урађеног посла, и то очекујемо и од другог агрегата. Хвала свима који су учествовали у овом пројекту, пре свега запосленима у електрани, али и партнерима из „Тошибе“, „Гоша монтаже“, „Електромонтаже“, „Електроремонта“, као и стручњацима из Института „Михајло Пупин“ и Института „Никола Тесла“ – рекао је Живковић.

Р. Е.

■ Почела реализација пројекта ревитализације „Власинских ХЕ“

Већа снага и поузданост за бисер с Власине

Уводним састанком представника „Електропривреде Србије“ са извођачима радова и надзором и званично је почела реализација пројекта ревитализације „Власинских хидроелектрана“.

– Будући да је наставак модернизације хидрокапацитета од стратешког значаја, ЕПС као инвеститор очекује поштовање предвиђених рокова и максимално ангажовање свих учесника. Иако је снага „Власинских ХЕ“ 129 мегавата, у питању је веома сложен пројекат, јер систем подразумева четири електране са 10 агрегата, који су у употреби више од седам деценија. По окончању радова, електрана ће имати не само већу снагу, већ вишедеценијску поузданост – рекао је Душан Живковић, генерални директор „Електропривреде Србије“.

„Власинске ХЕ“, јединствене електране у портфолију ЕПС-а,

раде у каскадном систему и производећи енергију четири пута заредом, представљају значајан извор „вршне“ енергије.

– Министарство рударства и енергетике ће се трудити да, као и до сада, пружи институционалну подршку како бисмо модернизацију „Власинских ХЕ“, које су бисер

нашег електроенергетског система, завршили на прави начин. Поред значаја у смислу сигурности и безбедности напајања, пројекат свакако има и шири значај за локално становништво и привреду целог југа Србије – рекао је Милан Алексић, саветник министарке рударства и енергетике.

Састанку су присуствовали и представници извођача компаније „Енерготехника Јужна Бачка“, испоручиоца главне опреме агрегата „Анриц Хидро“ и „Гамеса Електрик“, као и подизвођача „Гоша монтаже“. Институт „Михајло Пупин“ задужен је за реконструкцију и модернизацију контрол система, а швајцарско-српски конзорцијум „Грунер-НЕТ Инвест“ за надзор на пројекту. Укупна вредност пројекта је 109,7 милиона евра, а финансирање је обезбеђено преко кредита Европске банке за обнову и развој (EBRD) у износу од 67 милиона евра, бесповратних средстава Европске уније од 15,43 милиона евра, исплаћених преко Инвестиционог оквира за Западни Балкан (WBIF) и сопствених средстава ЕПС-а од 27,26 милиона евра.

Р. Е.

Креће пролећно КОПОВСКО ПОСПРЕМАЊЕ

Реконструкција одлагалишта
Другог БТО система која ће
омогућити нови смештајни
простор за рад „одлагача 2“
први је велики посао
након зимског периода

производње, јер предстоје нам и лошији кишни, обично нестабилни, пролећни дани. У март улазимо у плусу и имамо простора да се надаље бавимо делом лежишта на западној половини копа где има много више јаловине, од које смо „бежали“ у претходном периоду. Током претходна четири месеца држали смо угљене багере на повољнијим позицијама и искористили смо зимске залихе доброг квалитетнијег угља, али сад полако залазимо у неке друге партије лежишта. Тај

део лежишта је с много више јаловине и с мање квалитетним угљем, али и то се мора откопати да бисмо омогућили напредовање фронта радова за Четврту угљену линију са „ведричарем“. Очекују нас неке устаљене редовне технолошке операције на копу: померања, скраћивања, продужавања система – истакао је Милосављевић додајући да ће тако бити све до велике мајске инвестиционе исправке угљених система, када је у плану ремонт две угљене линије, док ће преостале две у том периоду радити на јаловини.

Како Милосављевић наводи, инвестициона оправка Другог БТО система биће током летњег периода.

– Роторни багер „глодар 3“ је у добром стању, а он нам је кључан за отварање угља за Прву угљену линију, односно за багер „глодар 5“. У планираном року је завршена и мини-инвестициона оправка багера „ведричара“ који копа на Четвртој угљеној линији. Он увелико ради и до регуларне инвестиционе исправке у мају оспособљен је да ради пуним капацитетима – навео је руководилац погона истичући као добру вест и то да је у претходном периоду стигао мањи број нових радника, али да је потребно још нове радне снаге пошто се и током ове године очекује већи одлазак искусних радника у пензију.

■ Рударске очи упрте у небо

Запослени овог копа врло добро знају колико пролеће може да буде и теже од зиме.

■ Никола Томић и Александар Костић

Сунчани и суви мартовски дани на најпродуктивнијем „Колубарином“ рудокопу у знаку су великих послова реконструкција система. Ови послови су стрпљиво чекали да се мало изађе из зиме током које се, такође, вредно радило. Резултати показују да је овај коп у фебруару произвео угља за 14 одсто више од плана и јаловине за 12 одсто више од планираних количина.

Руководилац копа Бојан Милосављевић истиче да, упркос потешкоћама које су имали током зиме, „Тамнава-Западно поље“ наставља да ниже добре резултате, о чему сведоче и биланси – од почетка године је произведено око 2,4 милиона тона угља, што је осам одсто више од плана, односно 140.000 тона лигнита више.

■ Март у знаку јаловине

– Излазимо из зиме и подижемо капацитете, користимо лепо време да се направи и мало резерве што се тиче

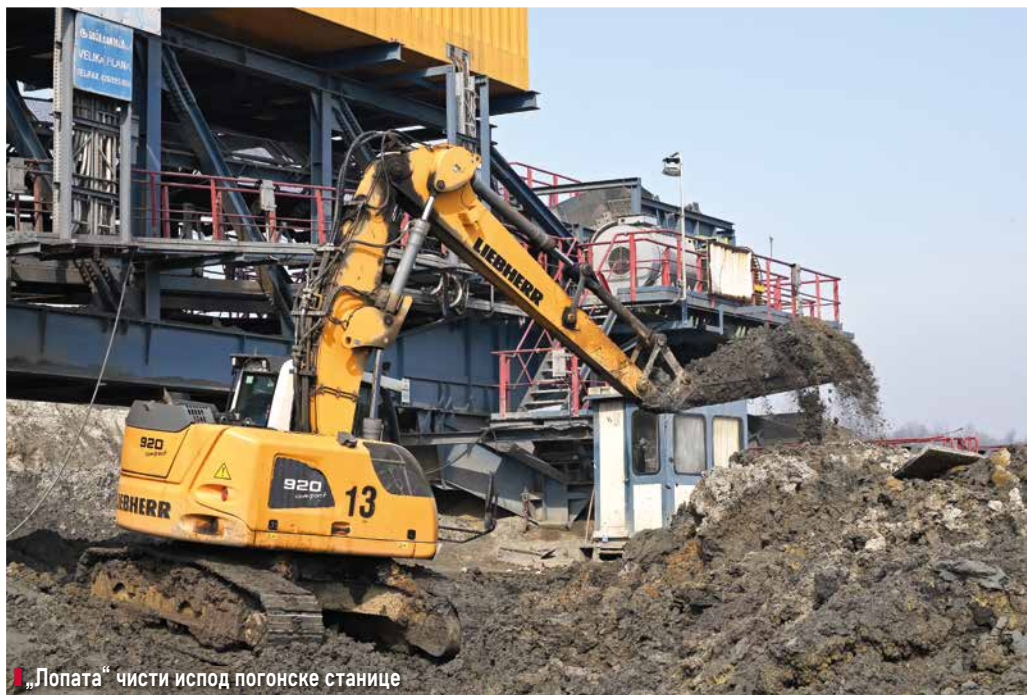
Зато су стално на опрезу и добро планирају предстојеће послове на отвореном, помно пратећи временску прогнозу. Како кажу, рударима је апликација временске прогнозе најпотребнија и најкориснија апликација на телефону, јер њихови погледи су увек упрти ка небу.

Код погонских станица 02 и В3 на Другом јаловинском систему овог угљенокопа, током наше посете, затекли смо велико радилиште. Радници са система и запослени у Служби припремних радова увелико су паковали нове чланке и понтоне, а неколико машина помоћне механизације радило је без престанка. Рударског инжењера Никољу Томића, шефа система, срели смо у журби док је са техничким руководиоцем копа Дејаном Миловановићем обилазио радове на више локација по систему.

– У току су припремни радови за реконструкцију одлагалишта Другог БТО система коју радимо. Сад припремамо терен код В3 станице, а сутра изводимо класичну технолошку операцију померања 02 транспортера и скраћење В3 транспортера. Ићи ћемо у корак померања од 86 метара. То је обиман посао, што за нас, што за „Помоћну механизацију“, јер ће бити укључено доста машина и људи – објаснио нам је шеф система Томић.

■ Реконструкција одлагалишта

– Радимо реконструкцију да би одлагач имао довољно смештајног простора за даљи рад. То је за нас рутинска операција, померају се траке и тиме се ослобађа простор за кипање материјала. Припреме теку како треба, трудимо се да убрзамо максимално радове да бисмо завршили све што је планирано за сутрашње померање. Систем ће бити у застоју два дана, и за то време велики посао нас чека, и зато је добро урађена припрема драгоценца – рекао је Никола Томић, који је на месту шефа Другог

■ „Лопата“ чисти испод погонске станице

јаловинског система тачно годину дана, а пре тога је био координатор за производњу угља на овом откопу.

Томић са осмехом истиче да је ново радно место доста другачије и изазовније од претходног. Не само да је са угља прешао на јаловину него и сам систем подразумева даноноћну посвећеност и укљученост у посао, као и добру координацију 140 људи на систему. Поносан је на прошлогодишње одличне резултате Другог БТО система, али и на то што је и за прва два месеца ове године произведено и више од планираних количина јаловине.

Простор испод погонске станице чистила је машина вигер „Помоћне механизације“. Машина на копу познатија као „лопата“ правила је пролаз за платформу која треба да подигне станицу и пренесе је на нову

радну позицију. Ове радове помно је пратио шеф смене Александар Костић.

– Ова технолошка операција је рутинска за нас, два дана великог посла, али треба напоменути да су ови данашњи припремни радови најобимнији и веома битни. Послови трају већ данима, а имали смо проблема с великом количином воде која се са одлагалишта Првог система сливала и акумулирала овде. Било је потребно више од недељу дана да се издренира и усмери на главни водосабирник. Откопани су и нови канали на висинској страни да штите етажу коју формирамо. Ово је иначе веома изазован терен на коме је пре неколико година био руч. Зато опрезно дозирамо одлагање материјала, користећи наше знање и искуство – објаснио је Костић.

Он додаје да воли нове изазове на копу, на овом је последњих осам месеци, а пет година је провео радећи на Пољу „Е“. Томић и Костић су се сложили да су временски услови идеални за овакве радове – није зима, није врућина, суво је. Како истичу, управа копа води рачуна о томе да буде повољно време за велике радове, јер киша и блато успоравају и онемогућавају многе послове на отвореном.

М. Павловић

■ Помоћне машине – десна рука рудара

Незаменљиве машине „Помоћне“

Током припремања терена за реконструкцију система поред вигера затекли смо и булдожере и ровокопаче. На копу су нам рекли да следећег дана стижу и цевополагачи у помоћ. Без машина „Помоћне механизације“ на копу се тешко може било који посао обавити, а сарадња са руковооцима ових машина је на високом нивоу јер од њиховог умећа умногоме зависи успех сваког посла.

Нови живот старог система

Прикључене три нове
станице Б 2000 којима
се управља из новог
диспечерског центра

Нови Пети БТО систем површинског копа Поље „Е“ почео је са радом 21. фебруара, а да је епитет „нови“ у овом случају сасвим адекватан потврђују две карактеристике. Наиме, реч је о првом систему у источном делу колубарског басена на који су прикључене станице Б 2000 из пакета нове опреме, и то оне којима се управља аутоматизовано преко новог диспечерског центра.

■ Пуним капацитетом

Овај нови почетак Петог БТО, који је у производњу јаловине први пут укључен 1990. године у оквиру тадашњег Поља „Д“, дочекан је са олакшањем након прошлогодишњег застоја када је због одласка „одлагача 6“ систем делимично расформиран. Уследио је дугачак ремонт роторног багера „глодар 9“ у оквиру кога су обављене све техничке припреме за прикључење три нове станице Б 2000 и створени услови да систем крене у свој „радни живот“ од почетка.

– Сада смо своји на своме, рад „деветке“ са „одлагачем 6“ и новим станицама, ширине траке од два метра, омогућава нам остваривање пуног капацитета. За само један дан након укључења у производњу, за 24 часа успели смо да откопамо 43.000, а за пет дана копања чак око 162.000 кубика јаловине. Очигледно је да радимо одлично, нема проблема са новим станицама, а оне ситне неправилности у раду брзо су решене. И материјал је добар, тако да тренутно нема затрпавања станица и трака. Видећемо како ће бити када се спустимо до угла у лошији део лежишта – каже Игор Петровић, руководиоца система.

■ Усклађивање опреме

Ипак, није све ново на Петом. Како сазнајемо од нашег саговорника, првобитно је планирано да цео систем буде опремљен новим станицама, укључујући и нов одлагач. Међутим, за сада су укључене три велике Б 2000 које су аутоматске, без руковалаца, самоходне. Нови диспечерски центар ће их покретати, док ће се стара повратна станица Ц15 и одлагач са руковаоцем покретати путем телефонске везе.

– То је захтевало нешто компликованије уклапање, јер је због клизног воза морала да остане одлагалишна трака ширине 1.800 милиметара. Тренутна позиција „глодара 9“ је локација код северне угљене греде, што

је рецимо на око 25. нивелети изнад нивоа мора, док је одлагач на око 170. нивелети. То је велика висинска разлика. Постепено се спуштамо испред „седмице“ да чистимо угљер јер то нико боље од „деветке“ и „велике двојке“ не може да уради – објашњава Петровић.

Он напомиње да велике заслуге за континуирано добру производњу припадају „одлагачу 6“ који одлично подржава капацитет „деветке“.

– Без јаког тима нема резултата, а овде је сарадња између служби и генерално свих укључених у рад система, више него добра. Главни пословођа Жарко Давидовић одлично ради свој посао и сменске пословође су фантастичне. Стварно нема проблема, све што буде договорено, уради се како треба. Могло би да буде више људи за чишћење багера и одлагача, али у суштини они се и не „затрпавају“ толико. Додуше, сада радимо у добром материјалу, песку који је идеалан за копање, иако је доста абразиван. Надам се да ћемо наставити овако како смо почели, да нас послужи време, материјал, да немамо застоја и да успемо да остваримо, односно премашимо планирану производњу – јасан је Петровић.

Александар Петковић, електроинжењер система, констатује да би сигурно било лакше да је све ново у ланцу од одлагача

добагера, али да се увек нађе решење да се стара и нова опрема усагласе.

– С колегама из ИТ инжењеринга успевамо све да ускладимо. Диспечер из новог центра у сарадњи са електротехничарем-диспечером зауставља и покреће систем и у случају појаве неког квара извештава особље задужено за његово отклањање. Видео-надзор се остварује путем квалитетних високорезолуцијских камера које су постављене дуж трасе. Оно што је старо на систему задржаће се врло кратко, тако да очекујемо максималан рад у овој години – напомиње Петковић.

Рад трака прати дупли пар очију

Никола Милошевић, машински инжењер Петог БТО система, акценат је ставио на чињеницу да су нове станице самоходне, са гусеницама, тако да није потребно да се платформом преносе са места на место, јер имају свој погон.

Дуг ремонт због редуктора радног точка

Недавно завршени ремонт „глодара 9“ трајао је дуже него што је уобичајено, првенствено због 37 тона тешког редуктора радног точка.

– Само на њему се радило скоро 30 дана, али завршено је и доста машинских послова. Санирано је шест редуктора, а замењена је и трака 2. Време ће показати да ли смо успели да на дуге стазе осигурамо несметан рад система – рекао је Никола Милошевић, машински инжењер Петог БТО.

Александар Петковић, електроинжењер система, напомиње да овога пута није било капиталних електропослова, и да је његов тим више пратио машинску службу у њиховим радовима. Замењен је десни мотор у правцу кретања траке 3, док је све остало било класичан сервис.

Игор Петровић

– Опремљене су сензорима за температуру, вибрацију, подмазивање – што је додатни плус за одржавање. Пошто примају много већи капацитет материјала, сви носећи делови попут ролни и снопова ролни доста су тежи и већи него на обичним, мањим станицама. Самим тим намећу се и мало дужи временски застоји због њихове замене – наводи Милошевић.

На његове речи надовезује се Ненад Пауновић, машински надзорник Ц смене.

– Што се тиче аутоматизма, нама машинцима је значајно то што у диспечерском центру имамо још један пар очију који може да види нешто што ми тренутно не можемо. Ово је посебно важно ако се упали неки лежај на ролни, појави се дим или било које оштећење траке. Њима је то уочљивије него нама, пошто су камере постављене високо. Наравно, ми обилазимо систем у свакој смени, али опет у договору са њима, додатно проверавамо, ако приметимо нешто потенцијално проблематично. То нам доста значи – истиче Пауновић.

Инжењери напомињу да им сама опрема на станицама не представља непознаницу, јер је принцип рада са увлачењем траке

исти. Када је реч о редукторима, они се доста разликују, али се лакше мењају јер имају другачије решен систем.

– Код овог типа станица предност је то што имају такзвану прљаву траку, одређени део испод саме траке на који спадају прашина и земља ако их из неког разлога просипа или провлачи брисач. Све то спада на ту прљаву траку која, такође, ради на временски релеј и кипа у бункер. То значи да донекле саме себе чисте, што је новина, пошто су то до сада могли само багер и одлагач – објаснио је техничке детаље Пауновић, уз опаску да машина ипак не може заменити човека, нарочито радника са десетак година стажа који по звуку и вибрацији може да установи и пренесе добар део дијагностике кварова.

Д. Марковић

Вишемесечно путовање станица

Игор Петровић, руководилац Петог БТО система, објаснио нам је зашто је транспорт нових станица до радних позиција изискивао путовање дуго неколико месеци.

– Чак 50 метара ширине је потребно за безбедан пролазак станица Б 2000 у транспорту. Колико је то компликовано, говори податак да је, рецимо, за већину багера потребно 30. Посебан изазов је било обезбеђивање трасе са траженим нагибом од 4,5 одсто. Станице су кренуле из медошевачког насеља ка Волујку, што је трајало месецима јер су морале да се спусте скоро на нулту нивелету, а потом на позицију нивелете 170, на локацији одлагалишта. Све то у 4,5 одсто нагиба било је веома тешко постићи због велике висинске разлике. Захваљујући нашим инжењерима оперативе, „Припреми“ са главним пословођом који је све пратио константно, и руковооцима „Помоћне механизације“ чије су машине биле ангажоване нон-стоп, успели смо да реализујемо овај технички изузетно захтеван посао – рекао нам је Петровић.

Пескирање на новој, модерној линији

Систем је потпуно аутоматизован, поседује одлично филтерско постројење, као и интерфејс који омогућава даљински приступ

Од средине фебруара у „Металу“ ради нова линија за пескирање. Ново, комплексно постројење заменило је линију стару 40 година. Милан Тимотијевић, директор погона за производњу „Метала“, каже да су након дужег времена у прилици да се похвале инвестицијом на овом нивоу, која је резултат сарадње руководства овог дела „Колубаре“ и Сектора за инвестиције.

— Уношењу нове опреме претходило је уклањање старе линије и то је био изазов, јер је простор у којем је радила затворен и покривен, што је отежавало демонтажу. Постојала су одређена ограничења и за постављање нове опреме. Пре него што

је расписан тендер, урађена је студиозна евалуација, која је допринела томе да буде добро дефинисан. Подразумевало се да је обавеза испоручиоца да демантира стару линију и инсталира нову, уз све припремне активности. У томе нам је изузетно значила подршка Сектора за инвестиције, пошто ово није уобичајена пракса — објаснио је детаље поступка набавке Тимотијевић.

Извођач који је одговорио на све постављене захтеве, пре свега квалитет саме машине, јесте STEM из Нове Горице из Словеније, једна од две фирме произашле из бившег „Gostola“ који је радио стару линију за пескирање. Пред њима је био захтеван задатак демонтаже старе и монтаже нове опреме, која је стигла у форми подсклопова од којих су неки тежили више од пет тона. Уз одређену логистику и подршку „Метала“ успели су да реше питање радног простора машине са минималним захватима на реконструкцији самог објекта.

Отворен је један део зида где су сада постављена врата, односно радна врата која се могу користити приликом одржавања, уноса и износа материјала. Чак су успели да не отварају кров уз коришћење адекватних средстава које је испоручилац обезбедио да би сви делови опреме који су захтевни за монтажу због тежине, облика и компактности били намонтирани.

— Ово је један од пројеката који је озбиљно и одговорно изведен без проблема у реализацији. Направили смо термин-план, дефинисали све активности, кључне тачке кад шта треба да крене да би се створили услови за демонтажу, уређење простора

уз реконструкцију темеља која је била минимална и након тога довођење опреме, складиштење и убацивање по фазама како је то нужно да би се та справа фактички озидала јер има неколико нивоа градње – објашњава Тимотијевић.

Реализација пројекта почела је у септембру заустављањем старе линије. Следило је увођење испоручиоца у посао, урађен је пробни рад 12. фебруара и посао је завршен. Обуке руковоаца су спроведене, сва достављена документација прегледана, укључујући упутства за руковање, одржавање и списак резервних делова. Све оно што је неопходно испоручилац је максимално коректно обезбедио, док је с друге стране и „Метал“ био веома кооперативан, што је резултирало одличном сарадњом.

О каквом се грандиозном пројекту ради говори и податак да се нова линија простире на око 460 квадрата. Подржава основне техничке захтеве „Метала“ за пескирање челичних табли ширине од 2,5 метра, дужине 12 метара и висине до 500 милиметара, димензија које се овде највише користе.

– Опрема спада у ред оних које су у свету, бар у оним оквирима које смо ми видели, најсавременије. Користи се свим техничким захтевима које прате садашњу технологију прераде, што значи да је потпуно аутоматизована. Сама препознаје када дође табла, сама престаје да је пескира када изађе, поседује одлично филтерско постројење, интерфејс који омогућава даљински приступ одржаваоцу. Обезбеђено је минимално 50 режима аутоматског рада. У зависности од запрљаности табле и типа материјала који улази, бира се аутоматска рецептура, а постоји и могућност ручног подешавања. Очекујемо да ће се искристалисати неколико процедура које ће бити стандардне у раду – наглашава Тимотијевић.

Машина поседује и сушару, односно део опреме чији је задатак да осуши таблу која уђе мокра, влажна или под снегом. За овај поступак се користи CNG гас који осуши таблу, она прође сушару и улази сува у комору за пескирање. Ово је од изузетне важности јер уређај ради по принципу пескирања челичном сачмом која се рециклира и кружи системом, троши се и повремено допуњава. Сушара спречава да челична табла уђе мокра, што би довело до корозије сачме и проблема на самој машини јер кородирана сачма може да „забетонира“ у бункеру.

– Уређај има шест турбина које су, као и сва остала опрема, урађене од висококвалитетних материјала, отпорних на хабање. Линија је са аспекта безбедности на раду функционална, рад се одвија у складу са свим техничким нормама које су важеће на овим просторима. Захваљујући одличном филтерском постројењу руковоаца машине обављају посао у средини где нема никаквог загађења нити било чега што би утицало на њихово здравље – истакао је Тимотијевић.

Владан Крстић

Владан Крстић, руководилац је припреме материјала „Метала“, радионице у којој се раде сва сечења, машинама или механичким путем. Ту се обавља и савијање, припрема позиција за склапање и још много тога. Нова линија за пескирање припада управо овој радионици и користи се пре обраде сечења.

– Обуку су прошла четири извршиоца и људи из одржавања који ће бити задужени за машину. За сада се показала добром и

поузданом. Материјал који излази из ње је веома квалитетан, одлично обрађен са свих страна јер се процес пескирања одвија у кругу од 360 степени. Након тако добре обраде добијамо квалитетнији рез сечења и квалитетнију позицију за челичне конструкције. Обезбеђује и боље пријањање наноса и премаза, самим тим и трајност, што је очигледно када се види колико трају багери „Колубаре“ и којима је конструкција и даље у добром стању – истиче Крстић.

Он истиче да је ова инвестиција била преко потребна, јер је стара линија била на „издисају“.

– Веома смо задовољни новом опремом, побољшали смо квалитет и убрзали процес рада. Свима је лакнуло јер је реч о систему који је неопходан и од кога директно зависе остали процеси обраде метала у низу – закључио је Крстић.

Д. Марковић

Предуслов дуготрајности метала

Пре него што лимови, профили или остали делови улазе на неко сечење и даљу обраду морају да прођу процес пескирања, односно одстрањивања цундера, корозије и осталих наслага које се јављају као последица задржавања у отвореном складишту. Овај технолошки поступак је услов за квалитетно nanoшење премаза, односно завршно фарбање. Добра антикорозивна заштита нанета на конструкцију сигурно за 30 одсто продужава њен век и трајање. Премази на багерима које наноси „Метал“ морају одговорити на захтев да минимум шест година остану у неизмењеном облику.

Ради се и ручно

Када склопови због димензија не могу да прођу кроз машину, пескирање се ради напољу, на за то прилагођеном простору. Ради се кварцим песком уз помоћ ваздушног „пиштоља“. У том случају постоје другачији безбедносни, односно здравствени услови, користе се заштитна одела, филтерска маска и друга опрема. Та места су са повишеним ризиком на раду.

Напорни рад

У Рударском басену „Колубара“ жене су ангажоване у сваком сегменту производног процеса, на готово свим пословима које обављају и њихове колеге. Потрага за радницама „Прераде“ које би са нама поделиле своја искуства из индустријског погона одвела нас је у Сушару и Суву сепарацију, где смо имали част да упознамо жене које руше стереотипе.

■ Колегијалност изнад свега

Пут до радног места Биљане Алексић, руковаоца пумпи отпадних вода у Сушари, није нимало лак.

Пролазак кроз полумрачне просторије у којима се одвијају различите фазе процеса сушења угља, испуњене заглашујућом буком и тешким мирисом влажне угљене прашине, намеће питање како се нежнији пол сналази у оваквом окружењу.

Наша саговорница Биљана у овим условима ради већ скоро две деценије. За исти посао задужене су и њене колегинице Данијела Поповић, Весна Милојевић и Татјана Антић, у свакој смени по једна.

– Осам радних сати проводим у непрекидном обиласку и контроли посуда, резервоара, цевовода, пумпи на нула котли. Уколико уочим неку неправилност у раду, одмах обавештавам претпостављеног, а пумпу заустављам и пребацијем рад на другу. Понекад је напорно, нарочито зими када стегне јак мраз. Тада треба ручно одвијати залеђене вентиле. Рад овде носи сталну борбу са угљеном прашином, зато се читав погон од осмог спрата до приземља често пере шмрковима и млазницама. Тада се укључују пумпе за подизање притиска како би се опрао цео погон – упознала нас је Биљана са својим свакодневним активностима.

Ипак, додаје да је дух заједништва који влада у погону оно што овај посао чини лакшим, а радни дан ведријим. Поштовање према њој, као тренутно најстаријој у смени, види се на сваком кораку.

– Моје колеге су, пре свега, дивни људи. Труде се да ме поштеде оних најтежих послова кад год могу, преузимајући на себе већи терет како би ми олакшали – каже са захвалношћу.

Ван погона Биљана води испуњен породичан живот у Дрену код Лазареваца. Са 57 година она је поносна супруга, мајка две ћерке и сина, као и бака петоро унучади. Задовољна је што успешно усклађује сменски рад са породичним обавезама.

– Увек сам имала пуно разумевања породице. Док су деца била мала, помоћ свекрве је била непроцењива, јер је и супруг радио по сменама на

■ Биљана Алексић

коповима „Колубаре“. Колико год звучало невероватно, посао ми понекад дође као оаза мира – искрена је Биљана.

■ Шармантна дама у свету угља

Снежана Вукић је предрадник на камионском утовару и мерењу сушеног угља у погону Сушара.

Са импресивним радним стажом од чак 42 године са бенефицијама, Снежана је, према речима њених колега, омиљена и одговорна радница у колективу, а њена каријера је богата и разнолика.

Професионални пут започела је у електрорадионици, у којој је провела 17 година као електротехничар. Затим је радила као руковац камионске ваге, свакодневно мерећи и контролишући утовар угља. Захваљујући својој стручности пре шест година унапређена је на позицију предрадника.

Говорећи о послу, Снежана каже да координише рад класирнице, камионских бункера и портирнице, одржавајући сталну везу са колегама из продаје и управе.

– Обим посла је велики, нарочито у периоду од априла до децембра када крену „закључнице“ за раднике „Колубаре“ и

■ Снежана Вукић

остале потрошаче. Иако физички није напоран, посао захтева брзу реакцију и решавање проблема у ходу – од сталне комуникације са надлежнима до вођења обимне документације – објашњава Снежана.

У овом специфичном окружењу ради тим од пет жена. Поред Снежане, ту су и Мирјана Гајић, Светлана Петровић, Јасмина Антонијевић и Зорица Иванковић, распоређене у две смене.

Присећајући се првих дана када је почела да ради у Сушари, Снежана признаје да је почетак био тежак.

– Рад у окружењу пуном прашине и издувних гасова, уз стални контакт са камионским превозницима и странкама различитих профила, захтевао је да изградим челично стрпљење и много разумевања – искрена је Снежана.

Данас све ситуације решава са лакоћом, користећи свој природни шарм и заслужени ауторитет.

Снежана с поносом истиче сарадњу са колегама и руководиоцима, посебно издвајајући Синешу Кузмановића због његовог људског приступа и разумевања према сваком раднику.

УВЕК УЗ ОСМЕХ

Билјана Живојиновић

Наша саговорница не крије да са радошћу ишчекује превремену пензију. Након деценија давања себе послу и дугогодишње борбе за сопствено здравље, време је да се приоритети промене. Како каже, планови су јасни: што више времена са унуцима Петром и Василијем и много нових путовања, која су њена велика страст.

Живот посвећен струји и занату

Билјана Живојиновић, висококвалификовани електричар, у својој 54. години има искуство од 37 година радног стажа са бенефицијама, а њен професионални пут нераскидиво је везан за електрослужбу погона Сува сепарација, у којој ради од самог почетка.

Њен посао захтева стална дежурства, јер у погону нема места за грешке – сваки квар мора да буде отклоњен брзо како би процес текао неометано.

– То је стални фокус на прецизну контролу исправности електроопреме и одржавање сложених инсталација које покрећу целу производњу. Кад настане застој, моје колеге и ја први излазимо на

Виолета Пантелић

терен. Овај посао је веома одговоран и непредвидив, јер кварови не бирају време. Током ремонта или хитних интервенција, радни дан се често растегне на две смене. Посебан професионални изазов представља стара пољска опрема на Првој и Другој фази, која захтева много више знања и труда него модернизовани, аутоматизовани део погона Треће фазе Суве сепарације – објашњава Билјана.

Међутим, њена страст према занату не престаје на капијама Суве сепарације. Већ дуже од две деценије Билјана је позната као вешт самостални мајстор који поставља инсталације, расвету и утичнице у новим објектима широм Лазаревца и Београда.

– На први поглед многим је необично да виде жену у овом послу, јер се традиционално сматра мушким. Ипак, сумња нестаје оног тренутка када виде са каквом прецизношћу и умећем рукујем брусилцом, шрафцигером, хилти бушилицом. Одувек сам имала жељу да радим овај посао и будем самостална. Мислим да се ниједан посао не може радити квалитетно ако недостају воља, упорност и знање. Никада се нисам плашила рада

на висини, ни тешких услова – каже Билјана и наглашава да су прибраност и концентрација кључни како би се заштитили људски животи.

Она није једина жена у Електрослужби Суве сепарације. И њене колегинице техничарке Слађана Милетић и Бојана Урошевић већ годинама успешно чувају енергетску стабилност погона.

Присећајући се првих дана на послу, Билјана каже да се занат „крај“ од старијих мајстора на терену, уз велико поштовање и колегијалност која је у погону увек била на врхунском нивоу. Некада је она учила од старијих мајстора, а данас је искусни ментор који учи млађе колеге тајнама електричарског заната.

Са осмехом на лицу и алатом у руци наставља да руши стереотипе доказујући да за правог мајстора границе не постоје.

Прва жена предрадник

После две деценије преданог рада као машински техничар Виолета Пантелић је пре неколико месеци преузела одговорну улогу предрадника у погону Сува сепарација. Истовремено, она је прва жена на овој позицији у историји овог погона.

Иако се и овај позив сматра мушким, Виолета је, како кажу њене колеге, својим радом показала да професионализам не познаје пол.

– Место предрадника носи већу одговорност, али суштина мог рада је остала иста. Осим свакодневног вођења извештаја, требовања и других административних послова, највећи део радног времена проводим у погону где обављам разна мерења, скицирања, надгледам исправност масивних машинских делова. Захтевно је јер радимо са тешком машинском опремом, често под отвореним небом, где нас од временских неприлика штите само кровне конструкције – рекла је Виолета.

На питање да ли као припадница нежнијег пола некада тражи помоћ колега, одговорила је да јој подршка и поштовање колега много значе.

– Они одлично знају колико је овај посао физички захтеван и кад год треба изаћу у сусрет мени и колегиници Катарини Милићевић – захвална је Виолета.

Пред њима је годишњи ремонт који почиње у априлу и који захтева беспрекорну организацију, а како смо сазнали од наше саговорнице, у току су интензивне припреме за овај велики посао.

Поред успешне каријере Виолета је и поносна мајка сина и ћерке који су јој највећа мотивација у животу.

Т. Симић

Претежно женски колектив управља системом од 20 дубоких бунара који снабдевају рударска насеља прилагођавајући мрежу ширењу копова, старој инфраструктури и пресељењу села

„Чуварке воде“ у сенци багера

На ободима копова, тамо где се пејзаж мења брже него годишња доба и где путеви нестају и настају готово преко ноћи, постоји систем без којег живот у Медошевцу, Јунковцу, Барошевцу, Малим Црљенима, Рудовцима и околним насељима не би био могућ. Док се копови шире и рударски радови напредују, једна мрежа мора да остане константна – водоводна.

■ Планирање у покрету

Иако се о водоснабдевању много чешће говори у контексту задовољавања потреба градских центара, овај систем има посебну, можда и тежу мисију. Он је наменски грађен да напаја села и насеља која живе тик уз рудник. То није класична градска инфраструктура, већ активна, покретна мрежа, прилагођена терену који се непрестано мења. Управо тим системом, сложенијим него што се на први поглед чини, управља женски колектив Водовода „Медошевац“.

■ Биљана Дамњановић

Руководилац овог специфичног дела „Колубариног“ система, који захтева двадесетчетворочасовну будност, јесте Биљана Дамњановић. Њен посао није само логистика посла и организација људи, већ

и стратешко планирање у ходу, у условима сталних промена на терену.

– Наш водовод чине два водоводна система, један у Јунковцу, други у Медошевцу. Снабдевамо више села и рударских насеља, и имамо на располагању 20 дубоких бунара – наводи Биљана.

Петнаест бунара налази се у Медошевцу, а пет у Јунковцу. Сваки од њих представља засебну тачку ризика, али и ослонац читавог система. Мрежа је разуђена, део опреме је стар, и све је подложно оптерећењима и сталним интервенцијама.

– Земља се овде помера. Рударски радови утичу на терен, али и на комплетну инфраструктуру, пре свега на приступне путеве. Наш задатак је да планирамо у ходу, да предвиђамо и реагујемо брзо. Циљ нам је да упркос свим изазовима свака породица у околним селима има исправну воду – истиче Биљана.

■ Када нестане напона, нема чекања

Пркосећи уверењу да је пумпар мушки посао, овде ту одговорност носе жене. Оне су и „ум и снага“ овог система, прате и обезбеђују рад пумпних постројења, бунара дубоких и до 120 метара и постројења за прераду воде. Ангажоване су на четири пункта, у три смене. Њихов посао није рутински надзор, јер су прве на терену када дође до кvara или пада напона.

– Бити пумпарка значи бити спремна на све – од природних непогода до људског фактора. Верујте да овај посао није нимало лак. Уходана смо екипа, али изазова увек има – каже Гордана Аврамовић, руковаца пумпи, која има већ 35 година радног стажа.

Говорећи о проблемима са којима се најчешће суочавају, Гордана нам је испричала да највећи нису, као што би било очекивано, технички квари, него учестале крађе каблова.

– Дешавало се да дођемо у смену, а бунар не ради јер су каблови украдени. Пре неколико година колегиница је у другој смени видела лопове, баш овде у кругу водовода. Није оклевала, одмах је реаговала, без страха – прича Гордана и додаје да када дође до пада напона, гашења бунара, нема одлагања.

Без обзира да ли је дан или ноћ, киша, снег или блато, екипе излазе на терен.

– Када нестане напона усред ноћи, нема чекања. Узимамо лампу и идемо на бунар. Понекада сретнемо пса или чујемо шакала у даљини. Не могу рећи да на почетку није било

■ Гордана Аврамовић и Светлана Јанковић на задатку

Горица Танасковић

Марина Васић

страха, али одговорност је на првом месту – прича Светлана Јанковић, која ради на овом месту 37 година.

Одговорност за здравље потрошача

Извлачење воде из дубине бунара је тек пола посла. Да би она била безбедна за употребу, почиње сложен процес прераде и контроле. Ту, наравно, последњу реч имају хемијски технолози. Вода пролази кроз такозвани процес аерације, ради се елиминације мангана и гвожђа, а затим пролази кроз пешчане филтере. Свака фаза има своје параметре, а без потврде хемијског технолога ниједна кап не иде у дистрибутивну мрежу.

– Хлор меримо на сваки сат. Одговорност је велика јер од нас зависи здравље више хиљада потрошача. Пратимо сваки параметар, од дезинфекције до хемијског састава. Идемо на терен и анализе радимо свакодневно – истиче хемијски технолог Горица Танасковић.

Коначну реч када се говори о квалитету, ипак даје Марина Васић, технолог за прераду воде. Она објашњава да се паралелно прате и квалитет сирове воде и капацитет бунара.

– Имамо водомере на свим постројењима. За одређене бунаре успостављен је мониторинг центар преко кога пратимо капацитете и евентуална одступања. Тако да можемо благовремено да реагујемо, ако дође до слабљења пумпи или застоја бунара – објашњава Марина.

Да је вода са ових бунара задовољавајућег квалитета редовно потврђује и Завод за јавно здравље Београд.

На крају посете погону ова женска екипа није пропустила прилику да каже да јој у послу у великој мери помаже мушки део колектива – службе одржавања на челу са пословођама, без којих ниједна интервенција

на постројењима и цевоводима не би била могућа.

Уз то додају да иако систем функционише, рад у старој дистрибутивној мрежи није мали изазов.

– Систем је под великим оптерећењем. Свако искључење које се деси је нужно, да бисмо сачували притисак и спречили веће кварове. Током лета додатне проблеме доносе сушни периоди и нерационална потрошња – подсећа Биљана Дамњановић.

Систем додатно оптерећује чињеница да се вода не наплаћује, што често доводи до прекомерне потрошње. С друге стране, губици у мрежи услед старости инсталација изискују стална улагања и интервенције.

Биљана Дамњановић каже да су навикли на овакву динамику и да се труде да проблеме решавају у што краћем року. Режим редовних искључења постоји, и то углавном да би се допунили резервоари.

Т. Крупниковић

Пресељење у Барошевац

Због напредовања рударских радова, постројење у Медошевцу полако завршава своју „историјску мисију“. Стратешки план погона „Помоћна механизација“ у блиској будућности предвиђа комплетно пресељење система у зону Нове помоћне у Барошевцу. Извориште ће и даље остати у Медошевцу, а вода ће се на прераду транспортовати у ново постројење.

– Овај подухват није само техничка селидба већ кључ за стабилизацију водоснабдевања читавог краја. Ново модернизовано постројење донеће стабилнији притисак, модерну технологију и сигурност – објашњава Биљана Дамњановић.

Тим пројектом није обухваћено село Медошевац, а за снабдевање овог села из водовода Сува сепарација ради се нови пројекат.

„Чуварке воде“

Стабилни биланси и брига о радницима приоритети су сваке производне године

Актуелни пројекти кроз призму стандарда

Производња угља и јаловине, као и поуздано снабдевање потрошача угљем, првенствено термоелектрана, и даље су приоритет и главни циљ пословања Огранка РБ „Колубаре“. То је констатовано на преиспитивању интегрисаног система менаџмента (ИМС) у оквиру Службе за интегрисане системе менаџмента и примену инфраструктуре квалитета.

– Разговарало се о актуелним пројектима, плановима у области безбедности и здравља на раду, примени међународних стандарда и унапређењу система менаџмента – рекао је Никола Гркајац, шеф Одељења за имплементацију и унапређење интегрисаних система менаџмента Огранка РБ „Колубара“.

Када је реч о конкретним активностима, тема је била реализација пројекта регулације реке Пештан – друга фаза, која је један од најважнијих предуслова даљег развоја рударских радова на површинском копу Поље „Е“. Реч је о великом инфраструктурном кораку који ће омогућити стабилне услове за наставак рударских активности и даљи развој производног процеса у оквиру огранка.

Како је подсетио Гркајац, један од циљева усвојених планом пословања је, уз обезбеђење погонске спремности производних капацитета, успешно извођење ремонта и текућег одржавања машина и опреме и смањење непланираних застоја техничких система. У ову групу активности спадају подизање нивоа заштите од пожара, организовање редовних здравствених прегледа запослених, као и спровођење групних и појединачних обука.

Када је реч о сертификацији и надзору система менаџмента, прва надзорна провера успешно је обављена у септембру прошле године, када су обновљена сва четири сертификата. Тиме је потврђена усклађеност пословања са важећим стандардима и

континуитет у примени система управљања квалитетом, заштитом животне средине, безбедношћу и здрављем на раду и енергетском ефикасношћу.

Друга надзорна провера планирана је за почетак септембра ове године.

– У међувремену се интензивно ради на усаглашавању процеса и документације система менаџмента у оквиру ЕПС АД, Управа и огранци, према захтевима међународног стандарда ISO 45001:2018, који се односи на управљање безбедношћу и здрављем на раду – каже Гркајац.

У плану за ову годину је и спровођење интерне провере система менаџмента, која ће бити реализована у другој половини априла.

Т. Крупниковић

Соларни панели

Тренутно је у фази планирања инсталација соларних панела на појединим локацијама у оквиру Огранка РБ „Колубара“. Предвиђено је да панели буду постављени на равним крововима објеката, као и изнад паркинг-простора, што ће допринети унапређењу енергетске ефикасности и донети веће коришћење обновљивих извора енергије.

■ Објављен нови број електронског часописа „Електропривреда“

Подстрек пракси

Четири стручна рада и један оригинални научно-истраживачки рад чине нови број „Електропривреде“, научно-стручног часописа који „Електропривреда Србије“ објављује у суиздаваштву са Електротехничким институтом „Никола Тесла“. Од краја фебруара издање је доступно на веб-платформи <https://epjjournal.eps.rs/>.

Пет чланака новог броја обрађује актуелне теме. У првом је фокус на кључним аспектима хлађења генератора у термоелектранама, а у другом на концепту унапређења енергетске ефикасности у производњи енергије и угља. Трећа група

аутора бавила се пројектовањем мера заштите од пожара на објектима који користе фотонапонске уређаје. Четврти рад доноси увид у уговоре о дугорочном откупу електричне енергије произведене из обновљивих извора енергије. Назив последњег чланка је „Иновативна метода за одређивање доприноса нових потрошача укупној вредности фликера у тачкама њиховог прикључења на електродистрибутивну мрежу“.

Како би се додатно повезале теорија и пракса, ЕПС је обновио часопис који, након дванаестогодишње паузе, поново излази од 2023. године. „Електропривреда“ се припрема

и публикује по широј концепцији на српском и енглеском језику. Издаје се електронски два пута годишње. Отвореног је приступа.

Уредништво позива колеге из ЕПС-а и остале експерте из стручне и академске заједнице на сарадњу. На разматрање се прихватају рукописи и објављују радови научно-истраживачког и стручног карактера посебно у областима производње, преноса и дистрибуције електричне енергије, затим складиштења и конверзије електричне и топлотне енергије, као и развоја обновљивих извора енергије. Тематска поља часописа покривају и информационе и телекомуникационе системе, заштиту животне средине, тржишта електричне енергије, примене правне регулативе Европске уније у области енергетике и друга сродна подручја.

М. Караџић

Све ширине и пуноће рада и духа

„Метал” је био одлична школа не само за мене већ и за многе моје колеге

Новембар 1987. и јануар 2026. године формално омеђавају богат професионални пут Дарка Даничића у Рударском басену „Колубара”. Пројектовање, научни рад, стручна усавршавања, послови од виталног значаја за електропривреду Србије, сарадња са реномираним светским компанијама и многи атипични инжењерски задаци испунили су радни век овог Лазаревчанина доносећи му потпуно остварење.

Даничић је рођен у Љигу. Гимназију је завршио у Лазаревцу. Иако је имао широка интересовања, определио се за техничке науке.

– У ужем избору био је и Грађевински факултет, али не бих тачно могао да објасним зашто сам отишао на Машински факултет. Одлуке су биле таласасте, младалачке. Вероватно је и друштво утицало. Колико је то зрело, не знам. Кад се човек ухвати укоштац са нечим, онда иде даље. Знао сам да могу да студирам и књижевност. Одувек сам волео да читам, али је машинство било опипљивије. Да сам књижевност схватао и доживљавао као данас, можда бих се определио за филологију – започиње Даничић свој осврт.

По завршетку студија запослио се у „Металовом” Пројектно-конструкцијом бироу, што је било добро полазиште јер је

металски комплекс био међу најбољима у региону.

Редован рад, нове технологије, подршка претпостављених и жеља да се наука примени у пракси усмерили су га ка постдипломским студијама и истраживању дијагностике челичних конструкција. Магистрирао је и докторирао на Рударско-геолошком факултету у Београду.

На руководећим местима управљао је пројектовањем, санацијама, реконструкцијама и ревитализацијама рударских машина и опреме не само за „Колубару” и ЕПС већ и за многе домаће и стране компаније.

– „Метал” је покривао готово целу бившу Југославију. Радило се добро и квалитетно. И то се види по људима који су отишли у друге компаније. Био је добра школа не само за мене већ и за многе моје колеге – подсећа Даничић.

Биографија бележи да је био пројектно-менаџер за тамнавски систем, да је водио пресељење багера SRs 2000 из „Колубаре” у Костолац и бројне послове за „Косово” Обилић. Од 2014. године био је главни пројектно-менаџер система за хомогенизацију у западном делу басена, што је био један од најзахтевнијих мултидисциплинарних подухвата у ЕПС-у. У пензију је отишао са посла набавке и монтаже производне опреме за Површински коп „Радљево”.

– Што сте на вишој позицији у пројекту, све је мање потребна струка, а све су пожељније социјалне вештине. Стручност може да заведе. Ако менаџер одлично зна један сегмент посла, несвесно вуче на ту страну и трпи цео пројекат. Не можете се удубљивати до сваког завртња. Свако има своје место и одговара за њега. Уговор је оквир у коме морамо да будемо, али остало умногоме зависи од нас самих. Најважнији су узајамно поверење и јасна свест о приоритетима – објашњава Даничић вођење сложених пројеката уз напомену да приступ зависи и од психологије саме личности.

Стваралачким димензијама није се кретао само у техници већ и у књижевном раду. Објавио је седам збирки песама и путопис „Носталгија за бескрајем”. Пише есеје, приказе и критике. У основи књижевног рада су широко опште образовање и изузетна начитаност. Критичари га одређују као песника културе и стабилно квалитетан глас савременог српског песништва. Последњих година пише личније.

– Све је креативност и све доноси могућност да се остварите, једино што је пројектовање конкретније од књижевности. Када видим да десетинама година ради нешто што сам са колегама конструисао, буде ми драго. Можда је на почецима постојао след догађаја којим нисам много управљао. Касније сам се опредељивао за послове у којима сам испробавао себе и истраживао границе. Задовољан сам јер сам заокружио оно што сам могао – сумира Даничић своје професионалне стазе, очекујући да му пензија у повољнијем ритму донесе време за путовања, читање, писање и породицу, првенствено унучиће.

М. Караџић

Реч колега

Одрасли смо заједно, у детињству били комшије, заједно ишли у школу. Мало људи зна да је он некада свирао гитару. Био је и срчани каратиста. Никада није одустајао на борбама и турнирима, што показује његову упорност не само у спорту већ у свим сферама живота – износи др Милорад Пантелић, Дарков друг из детињства и колега.

Сарадници истичу Даничићеву изузетну преданост у раду и успешно вођење врло одговорних послова са великим поштовањем колега. У свим областима живота увек са једнаком страшћу и посвећеношћу даје максимум.

– Дарко је харизматичан, свестран, човек изузетно благе нарави. Саговорници се са њим увек осећају пријатно. Веома је стручан, прецизан и јасан. Увек је остваривао одличну комуникацију са колегама, али и мимо посла. Изузетно је посвећен породици, писању и путовањима – говори Драган Максимовић, дугогодишњи колега и сарадник.

Занат, па игра

Песме се не могу писати било како, а и поезија није све што је римовано. Прво треба знати занат, који може да се учи и ван школе, а онда се игра без правила – надовезује се Даничић на мисао Ивана В. Лалића, песника који је на њега пресудно утицао.

На мегдану са Трагачем и Скочком

Урош Ђукелић, аналитичар заштите животне средине, тестирао је знање и вештине у квизовима „Стигни ме ако знаш“, „Потери“ и „Слагалица“

Док већина нас своје знање и информисаност проверава пратећи квизове из своје фотеље, наш колега Урош Ђукелић показао га је и пред српском телевизијском публиком. Љубитељи квизова у претходних неколико месеци могли су да га да виде у „Стигни ме ако знаш“, „Потери“ и „Слагалици“.

Запажен резултат постигао је Урош у „Слагалици“, најгледанијем српском квизу, где је стигао до полуфинала и изгубио од такмичара који је касније био победник 195. циклуса. Своје знање и вештине тестирао је одговарајући на питања за 30 секунди, „Ко зна зна“, асоцијацијама, а „бежао“ је и од Трагача.

Ђукелић је одмалена пратио квизове. Најзанимљивији квиз му је „Желите ли да постанете милионер“. На одлуку да се пријави подстакла га је околина. Истиче да су његови најближи, пријатељи и колеге увек говорили да лако памти информације за које људи често говоре да су небитне. Прошле године, коначно се одлучио да победи трему и истовремено се пријавио за неколико квизова који се емитују на Радио-телевизији Србије.

– Раније ми се као гледаоцу дешавало да се питам зашто је неко у квизу и како је уопште прошао тестирање, а перспектива се потпуно промени када одете тамо. Такмичари често, због треме, греше чак и на питањима из својих професионалних области. Ипак, желео сам да истражим себе и доживим нешто ново, а и трема је слабила како су такмичења одмицала – описује своја размишљања тридесетшестогодишњи Урош Ђукелић.

У квизу „Стигни ме ако знаш“ победа му је замало измакла. Са још једним учесником,

у „Потери“ је стигао до завршног сегмента емисије, познате по „јурењу“ знања са Трагачем.

Описујући учешће у „Слагалици“, истиче да је снимање емисија овог квиза било најрелаксираније. Термини снимања су му највише одговарали, а сама поставка овог квиза је била веома пријатна. Такмичари седе за столом са монитором и концепт је потпуно другачији. Током снимања, Урошу се чинило да постоје само он, противник и водитељка, техничка екипа је замрачена и практично невидљива.

Највише наде и очекивања на тесту знања полаже на питања из области спорта, географије, историје и филма, које су му најближе. Хемија, физика и математика су поља у којима има мање самопоуздања и сигурности.

– Без минимума општег знања, наравно, не можете, али чини ми се да је концентрација најбитнија. Уколико нисте фокусирани, просто не иде. Понекад је потребно и мало среће. Ако подбаците у неком делу квиза, кључно је да одмах идете напред – наглашава Ђукелић.

Он каже да је највећа грешка анализирати пропусте, такмичари не би смели психички да заробе себе. Треба да буду присутни и фокусирани у тренутку који се дешава.

– Технике памћења и имам и немам, зависи од области. Упознавањем других такмичара, сазнао сам да људи који се дуго и озбиљно такмиче имају развијене системе меморисања који заиста помажу. Честа су питања која траже логичко повезивање. Када је реч о конкретним информацијама, лакше је – или знате или не знате. За квизове не постоје припреме у буквалном смислу

речи, већ се знање стиче годинама. Никада дан или вече пред снимање нисам узео да читам енциклопедију или нешто слично да радим и посебно се припремам – објашњава Ђукелић, додајући да се труди да се, пред снимања, опусти и да буде што одморнији.

Позитивне утиске Урош има и са самих снимања. Иако је трема од јавног наступа првобитно била препрека, свако следеће снимање је било све лакше и пријатније.

– Док гледате телевизију, чини вам се да рефлектори заслепљују и да је константна пресија, а није. Уживо је доста опуштеније. Сви су пријатни. Водитељи, сниматељи и продукција раде тај посао годинама. Њима је то обичан радни дан, као и нама на нашим пословима. Тако и такмичари треба да посматрају – примећује Ђукелић.

Наш саговорник закључује да до јавног појављивања није знао да су квизови толико гледани, а посебно „Слагалица“. О првом учешћу је обавестио само неколико најближих људи. По завршетку су пријатељи, колеге и познаници звали, писали и честитали. Сви су веома пријатно реаговали.

Р. К.

Пријави се и ти

Многи људи имају велика знања и интересовања, али се никада не би опробали. Плаше се да ће се обрукати и тога шта ће рећи други. Немојте да вас то спутава. Страх од јавног наступа се побеђује, а и дружење је одлично. Целокупно искуство је изузетно позитивно, позивам све који то желе да се пријаве – поручује Ђукелић и додаје да у наредном периоду планира да се пријави и за паб-квизове, које види као најбољи тренинг.

Колубарски квизоман

Урош Ђукелић је радник Рударског басена „Колубара“ од 2018. године, када је почео да ради на тамнавским коповима. На површинском копу Поље „Г“ био је око годину дана. Прво је био на пословима у припремним радовима, а касније на БТО систему у смени. Око шест година провео је у Служби одводњавања, предводњавања и водоснабдевања Дирекције „Копова“ у Барошевцу.

Данило Хајдуковић

Млади шахисти бележе успехе

Тренер Драшко Читаковић
каже да наступи чланова
клуба показују да они
већ поседују истанчан
осећај за игру

Данило Хајдуковић, члан Шаховског клуба „Колубара“, на рапид шаховском турниру, одржаном у Зрењанину 28. фебруара, освојио је златну медаљу у јакој конкуренцији од преко стотину учесника.

Данило је ученик треће године машинског смера Техничке школе „Колубара“, а током надметања, које је организовала школа шаха „Аљехин“, показао је изузетно знање, концентрацију и сигурну игру. Истакао се зрелим и промишљеним потезима, стрпљењем и добром тактиком, што му је на крају донело најсјајније одлике.

Тренер Драшко Читаковић каже да је Данилов наступ показао да он већ поседује завидно искуство и истанчан осећај за игру.

– Овим успехом потврдио је свој таленат и посвећеност, али и учинио поносним наш клуб. Да се ради о изузетно перспективном младом шахисти показује и његов прошлогодишњи резултат на међународном кадетском турниру у Панчеву, на коме је

освојио друго место и сребрну медаљу, чиме је скренуо пажњу шаховске јавности на свој потенцијал – рекао је тренер.

Међу младим играчима који бележе добре резултате издваја се и Давид Јовановић, ученик првог разреда Природно-математичког смера Гимназије у Лазаревцу, који у Шаховском клубу „Колубара“ тренира од првог разреда основне школе, откада је нанизао бројне успехе и победе на турнирима.

Давид је тренутно државни вицешампион, а на градском екипном такмичењу у Београду као капитен тима Основне школе „Дуле Караклајић“ водио је свој тим до првог места. Запажене резултате остварио је и на турнирима у региону. На шаховском турниру „Гамбит“ у Бањалуци освојио је четврто место, док је на Светосавском турниру у Лазаревцу и турниру „Сабрање“ у Београду однео победу. На турниру у брзопотезном шаху у Младеновцу освојио је прво место, док је на међународном турниру „Србија Опен“ заузео седмо место. Запажен резултат остварио је и на светском школском такмичењу, где је освојио 16. место.

У Лазаревцу је недавно одржано и Општинско првенство основних школа на коме је учествовало тридесетак младих шахиста. Најбољи су изборили пласман на градско такмичење, на коме ће имати прилику да одмере снаге са вршњацима из других општина.

– Шах има посебан значај у развоју деце и младих. Ова игра подстиче логичко

размишљање, стрпљење, концентрацију и способност доношења одлука. Поред такмичарског духа, она учи младе и дисциплини, одговорности и поштовању противника. Драго ми је што све већи број деце показује интересовање за ову активност која није само спорт, већ важан алат у развоју интелектуалних способности младих генерација – каже Драшко Читаковић.

Ј. Пакић

Клуб са традицијом

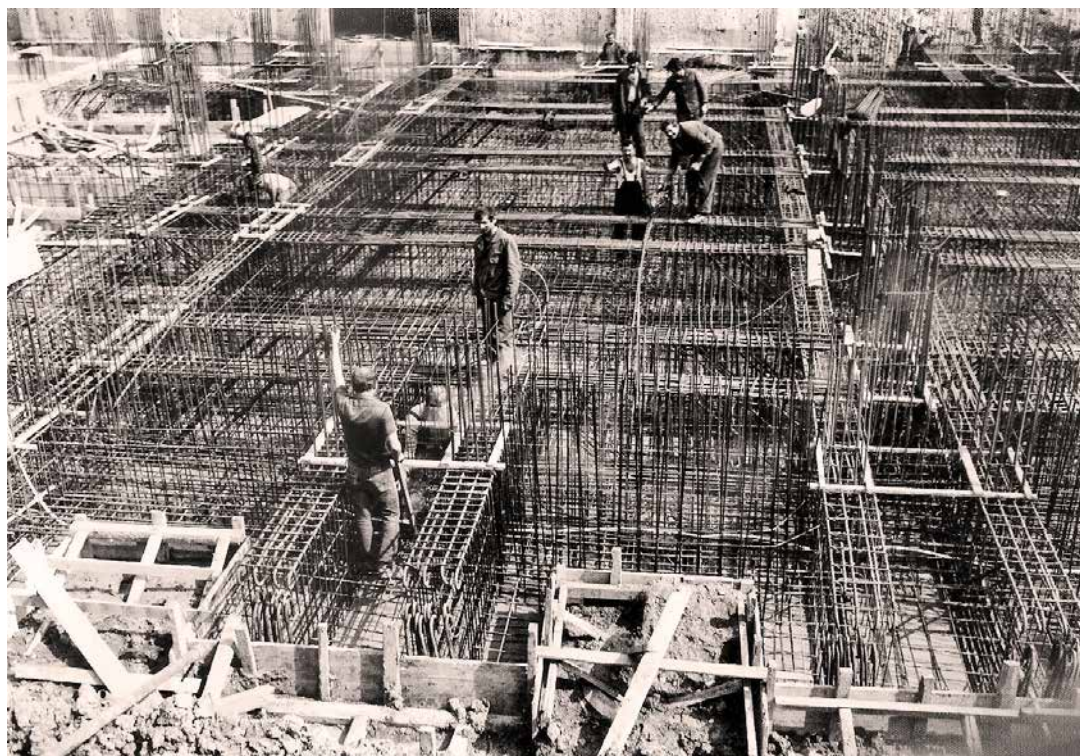
Шаховски клуб „Колубара“ основан је 1957. године као спортско друштво грађана Лазареваца и запослених у Рударском басену „Колубара“. У првим годинама рада клуб је носио име „Дуле Караклајић“, а током дугог постојања пролазио је кроз различите фазе развоја, бележећи значајне успехе, али и периоде застоја.

Оснивачи клуба и његови први челници били су Драгиша Ђурђевић и Бранислав Павловић, који су поставили темеље организованог шаховског живота у Лазаревцу. Током деценија клуб се такмичио у више рангова – од Друге београдске лиге па све до Друге савезне лиге некадашње СФРЈ.

Кроз клуб су прошле бројне генерације талентованих шахиста, а посебан траг оставио је ФИДЕ мајстор Раденко Кокановић, истакнути играч, организатор и дугогодишњи шаховски тренер.

Оаза спорта, здравља и разоноде

Од свог оснивања, средином осамдесетих, овај спортски комплекс најзначајнији је објекат за развој спорта и физичке културе Лазаревца и околине. Јединствено место где је град научио да тренира, плива и навија

Лазаревачки Спортско-рекреативни центар, који функционише у оквиру „Електропривреде Србије“ и Рударског басена „Колубара“, већ 40 година је једино место на којем се током целе године окупљају спортисти, школарци и рекреативци свих генерација. У овом објекту данас тренира велики број клубова, а кроз његове разноврстане програме пролази више од хиљаду посетилаца током дана. Захваљујући добром одржавању ово велелепно здање и даље је један од најлепших и најфункционалнијих спортских објеката у Србији.

У оквиру Спортско-рекреативног центра „Колубара“ постоје стара хала са 300 седишта и велика хала

од 3.500 квадратних метара и капацитетом од 1.700 места. Ту је и затворени пливачки базен, изнад којег се налази мала сала, као и просторије за борилачке вештине, гимнастику, плес и стони тенис. У оквиру комплекса су и три терена за мале спортове прекривена тартаном, два са подлогом од вештачке траве, као и фудбалско игралиште капацитета 5.000 седећих места. Сви стадиони имају независно рефлекторско осветљење.

Ово је место где млади праве своје прве спортске кораке и стичу здраве навике. Објекат користе и ученици ОШ „Војислав

Вока Савић“ и Гимназије у Лазаревцу. За његов изглед и функционалност најзаслужнији су запослени који су свих ових деценија бринули о сваком сегменту рада центра.

Развој рударско-енергетског комплекса Рударски басен „Колубара“ имао је пресудан утицај на укупан друштвено-економски развој регије у којој се простире. Још од раних шездесетих година постојала је визија да се за раднике Комбината створе услови за бољи живот, а који обухвата и преко потребну рекреацију након напорног радног дана у

руднику. У јулском броју листа „Колубара“ из 1965. први пут је најављена изградња спортског центра у Лазаревцу. Планирано је да се овај комплекс налази на узвишици недалеко од спомен-костурнице Колубарске битке и да садржи све што је потребно да се допринесе рекреацији омладине тако што ће „младићи и девојке моћи да се баве разним спортовима који ће их одвојити од штетних утицаја и њихову младалачку енергију усмерити и искористити на прави начин“.

У августу 1985. новинари листа „Колубара“ писали су о изградњи спортских објеката која

је тада била у току, а извођач радова био је „Грађевинар“. Прва фаза радова, изградња спортске хале, започела је у другој половини 1984. године и тада је већ била пред покривањем. А паралелно са овим текли су и радови на изградњи покривеног базена чија је површина 130 квадратних метара.

„Одбојкаши први на новом паркету“ наслов је текста из октобарског броја 1986. године. Одбојкашице и одбојкаши „Колубаре“ забележили су две победе играјући први „у новој велелепној спортској хали“ – овим спортским догађајем Спортско-рекреативни центар је званично отворен. Низала су се многобројна спортска дешавања, мањег или већег обима.

Након неколико година организован је и КУП Југославије у женској одбојци, који је као и данас једно од најквалитетнијих такмичења у овом спорту. Поред тога организована су и разна спортска такмичења, плесни догађаји, као и традиционална надметања за најмлађе суграђане. Посебно место у историји центра заузимају спортске манифестације које су постале део традиције Лазареваца. Најпознатији је Божићни турнир

у малом фудбалу који сваке године окупља велики број екипа и публике, и представља једну од најпосећенијих зимских манифестација у граду. Истиче се и боксерски турнир „Грејтест опен“, као и Светосавски турнир у шаху.

Један од већих догађаја успешно организован у Спортско-рекреативном центру „Колубара“ била је 25. Универзијада у јулу 2009. године која је тада окупила око 8.000 спортиста из 140 држава са свих континената. Том приликом учесници су одали признање за услове које им је понудио Лазаревац и спортске објекте који су захваљујући Рударском басену „Колубара“ добили ниво који задовољава највише светске стандарде.

Лазаревачки спортски центар није само објекат већ место где су настале многе спортске приче, где су многе генерације направиле своје прве кораке у спорту где се и данас гради будућност лазаревачког спорта, уз велику захвалност свима који су својим радом, резултатима и љубављу према спорту допринели његовом развоју и значају који данас има за Лазаревац.

М. П. и Т. К.

Пола века од изградње битних спортских објеката

Листајући пожутеле странице листа „Колубара“ из 1976. године, сведочимо времену невероватног ентузијазма и градитељског замаха. Та година остала је уписана као прекретница у спортском животу нашег града, обележена отварањем капиталних објеката који су деценијама касније остали срце рекреације Лазаревчана.

Највећи понос тадашњег Лазаревца била је изградња отвореног пливачког базена. Пред око хиљаду грађана и уз присуство највећих званичника 4. јула, на Дан борца, отворен је објекат који је тада описан као „изванредан рекреациони објекат олимпијских размера“. У изградњу је уложено тадашњих пет милиона динара, а значајан допринос дали су радници Комбината. Част да први тестирају воду имали су пливачи подмлатка „Црвена Звезда“ и „Партизана“, док су девојке из клуба „25. мај“ одушевиле присутне тачкама уметничког пливања.

Лазаревац је те године био велико градилиште спортских објеката. Фокус је био и на припремама за 13. Радничко-спортске игре ЗЕП-а, чији је домаћин био Комбинат „Колубара“. Посебна пажња била је усмерена на проширење постојеће сале, која је проширена за 20 метара. Уз нову подлогу (паркет), сређене су трибине и осветљење, хала је добила и простор за стрелиште, куглану и трим-кабинет. Изграђени су нови терени за мале спортове, чиме је заокружена инфраструктура за око 700 такмичара из 15 радних колектива широм Југославије.

Запажене су биле и масовне акције омладине и школа, као и несебична помоћ Комбината. Спорт није био само такмичење, већ „искуство у поразу и радост у победи“. Објекти који су тада предати на употребу грађанима остали су трајни споменик једној визији развоја и радничког труда који је Лазаревац поставио на мапу озбиљних спортских центара.

Мали празник, дуга традиција

Лист „Колубара“ пред читаоцима се први пут нашао 24. септембра 1960. године, чиме се сврстао у групу првих 30 фабричких листова у Србији. Покренут је поводом десетогодишњице самонаправљања у Колубарском басену како би радници били боље информисани најпре о самом предузећу, а затим и о осталим аспектима живота локалне заједнице.

Стоти број часописа објављен је 4. јуна 1969. године у тиражу од 4.800 примерака. Имао је шест страна са текстовима о прослави педесетогодишњице Савеза комуниста Југославије, посети другу Титу поводом рођендана и предстојећем кретању погона Сува сепарација у пробни рад. Новинари су писали и о годишњој конференцији Синдиката Комбината, свечано прослављеном Дану младости, одлукама органа управљања и другим важним темама. Последња страна релаксирано затвара број кроз спорт, културу, укрштене речи и афоризме.

Садржај и општи тон текстова и фотографија били су рефлексција оног доба. На њима је добровољно радило неколико сарадника. Први главни и одговорни уредник био је Ратко

Танасковић. Почетне тешкоће проишле су из аматерски постављеног посла, јер тада другачије није могло, а искустава није било. Упркос свему, новине предузећа биле су добро примљене.

Препознатљив у локалној средини, „ЕПС Енергија Колубара“ је данас део шире породице листова „Електропривреде Србије“. Актуелни стоти број, који је заправо 1.231. по реду, текстовима, дизајном и штампом одговара на савремене захтеве компанијског информисања.

М. К.

Историја

Прелазећи пут од штампе некадашњих предузећа удруженог рада до савременог корпоративног гласила, лист „Колубара“ је током шест и по деценија постојања неколико пута, стицајем околности, имао прекиде у излажењу. Последњи прекид био је у јулу 2015. године. Месечним издањима од новембра 2017. године, када је објављен први број обновљених новина, с паузом у априлу 2020. године због епидемије коронавируса, новинари су овог марта по други пут дошли до стотог броја.

Пилатес за боље држање

Све више људи данас бира тренинге који не подразумевају исцрпљујуће вежбе већ контролисане покрете, правилно дисање и постепено јачање целог тела. Управо такав приступ нуди мат пилатес – врста тренинга који се изводи на простирци, уз сопствену тежину или мање реквизите, а чији је циљ јачање стомачних мишића, побољшање држања и повећање флексибилности.

Инструкторка Александра Љубојевић истиче да ју је управо овакав начин контролисаног вежбања привукао, због чега је одлучила да се стручно усавршава на HFS академији у Новом Саду.

– Мат пилатес ми је помогао да будем флексибилнија и издржљивија, а приметила сам и да ми је држање тела много правилније – истиче Александра.

Њено спортско искуство је богато – активно се бавила одбојком до двадесете године, а данас рекреативно трчи, са значајним успехом и истрчаним полумаратонима у Београду и Љубљани.

Александра препоручује пилатес свима који желе да се осећају боље, ојачају тело и унапреде физичку кондицију.

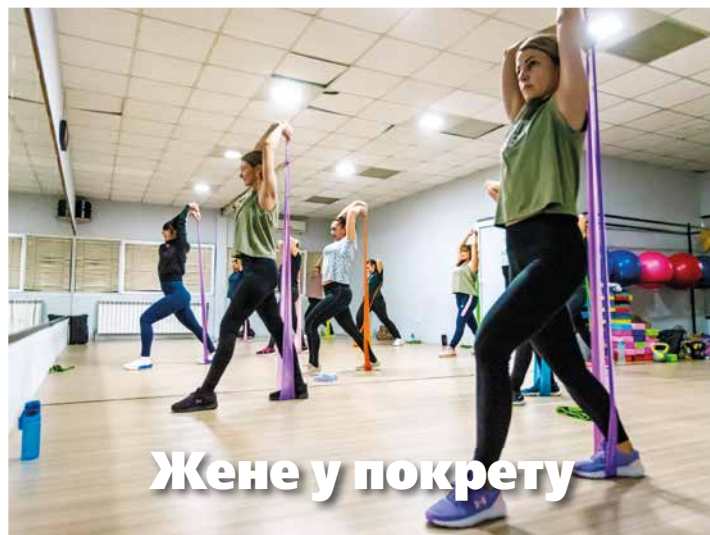
– Трудим се да своје знање пренесем у позитивном окружењу, јер пилатес није само тренинг, већ и начин да се тело доведе у равнотежу – поручила је.

Снага и здравље

Јелена Тришић Ковачевић је већ двадесетак година препознатљиво име у нашем граду међу женама које се рекреативно баве спортом и усвајају здраве навике.

Каже да кроз програме различитог интензитета које води свака полазница може да пронађе оно што јој највише одговара. Први је намењен онима које никада нису тренирале, као и старијим полазницама, или онима које су имале одређене здравствене интервенције. Овај лаганији тренинг обухвата микс пилатеса, вежби дисања, као и вежби мобилности и покретљивости. Други програм, који је уједно и најтраженији, односи се на вежбе обликовања тела и тренинг снаге. Полазнице користе више од 14 различитих реквизита као што су трамбулине, степери, тегићи, медицинске лопте. Кружни кардиотренинг по станицама је трећи програм намењен женама које желе интензивнији рад и брже резултате, јер укључује тежи ниво тренинга са кардио сегментима.

Посебну пажњу привлачи и четврти, најновији програм – тренинг са „канго чизама“, који је још увек реткост на нашем простору. Овај вид рекреације смањује оптерећење зглобова, побољшава кардиокондицију, помаже у сагоревању калорија и јача мишиће. Најбољи је за скидање килограма, побољшава лимфну дренажу, спречава остеопорозу. Ова обућа смањује удар на зглобове чак 80 посто. Јелена, која је по струци виши спортски тренер, наглашава да се често организују и систематски прегледи, како би вежбање било безбедно и прилагођено потребама сваке полазнице.

Жене у покрету

И у оквиру клуба „Форма фит“ организоване су три групе рекреативног вежбања намењене искључиво женама, које данас окупљају око 60 полазница различитих генерација.

За оне који траже изазов и померање сопствених граница ту су тренинзи јачег интензитета. Даме којима је потребан контролисан, сигуран и постепен рад на телу проналазе своје место у групи нижег интензитета, док денс фитнес представља идеалан спој плеса, кардиовежби и чисте забаве, из којег се излази са осмехом и новом енергијом. Распон година полазница креће се од 20 до чак 70 година, што потврђује да за тренинг не постоји старосна граница.

Сандра Ђурђевић, оперативни тренер фитнеса, и Ивана Матић, директорка клуба и тренер рекреације, сагласне су да жене данас живе под константним притиском, балансирајући између породице, пословних обавеза и личних очекивања, због чега је неопходно пронаћи простор за себе и своје здравље.

– Музика и покрет су идеална комбинација за ослобађање стреса. Овде се не долази само због вежбања већ и због дружења, позитивне енергије и осећаја припадности – истиче Сандра, која је завршила Факултет за спорт и психологију „Тимс“ и дугогодишњи је тренер у Плесном клубу „Колус“.

Поменути клубови пример су како организована рекреација може постати снажан савезник у очувању здравља, јачању самопоуздања и унапређењу квалитета живота, без обзира на године или претходно искуство са физичком активношћу.

– После више од две деценије, мотивација је иста као првог дана – сагласне су Ивана и Сандра.

Припремила: **Ј. Пакић**

изабери
е-рачун

И

плати до
20. у месецу

оствари
попуст од

7%

на рачун за струју

ЕПС - УВИД У РАЧУН

**Плаћајте рачуне путем портала
или мобилном апликацијом**

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)(085.3)
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА Србије Енергија Колубара ЕПС ЕПС Енергија Колубара / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
2017, бр. 1 (нов.) - . - Београд : Електропривреда Србије, 2017- (Аранђеловац : Три О). - 30 cm
Месечно. - Је наставак: Колубара (Пазаревац) = ISSN 1451-2890
ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
COBISS.SR-ID 250299404

